POIŠČIMO VODNE ZAKLADE VIPAVSKE DOLINE

Živimo v sončni Vipavski dolini, kjer najdemo veliko zgodovinskih in kulturnih znamenitosti, navzven pa smo prepoznavni tudi zaradi številnih naravnih lepot našega domačega kraja. Eno največjih naravnih bogastev v Vipavski dolini je zagotovo voda. Prav zaradi tega smo se z otroki iz Rumenih pik iz enote Ribnik z veseljem vključili v projekt Turizem v vrtcu, ki ga je v letošnjem šolskem letu Turistična zveza Slovenije poimenovala Voda in zdravilni turizem.

Otrokom najbolj znana je seveda reka Hubelj, ki izvira nad Ajdovščino. Je pa za zgornji del Vipavske doline turistično prepoznana tudi reka Vipava, po kateri je dolina dobila svoje ime in v katero se zlivajo številni potoki iz notranjosti pobočij kraških planot in vipavskih gričev. V reko Vipavo se izlije tudi reka Hubelj in skupaj tečeta do smaragdne Soče. Poleg večjih rek pa ima v Dolini skorajda vsaka vas svoj lasten izvir čiste in zdravilne vode in te smo skupaj z otroki želeli raziskati. Pri iskanju manjših vodnih zakladov Vipavske doline so nam pomagali starši otrok in drugi prebivalci lokalne skupnosti.

Preden pa smo lahko vodo otrokom predstavili kot za življenje dragocen zaklad, smo vodo, osnovni vir življena, premaknili čisto na začetek, ko se je planet Zemlja šele oblikoval. S pomočjo odlomkov dokumentarnega filma History of the world in two hours so otroci spoznali nastanek našega planeta, kako je nanj voda sploh prišla in koliko vode je potrebno, da Zemlja deluje kot planet življenja. Otrokom so se postavila številna vprašanja, kot npr.: ali je samo na našem planetu voda, od kod voda prihaja, zakaj v reki vode nikoli ne zmanjka, zakaj je voda v morju slana, kako pride voda v oblake idr.

S pomočjo raziskovalnih vprašanj smo najprej spoznali, da je na svetu ogromno vode, zato naš planet imenujemo lahko tudi modri ali vodni planet. Ampak od vse te vode je le nekaj malega pitne ali t. i. sladke vode. Vodo potrebujejo za preživetje vsa živa bitja na Zemlji, spoznali pa smo, da ima tudi naše telo ogromno vode. Otroci so ta dejstva potrdili z izjavami:

- »Vodo imamo v telesu, ker jo pijemo.«
- »Vem, da imamo vodo, ker lulamo in kakamo.«
- »Tudi jokamo in imamo solze, solze so kot voda.«
- »Ko tekamo, se potimo, gre ven voda.«

Pri vprašanju, zakaj vode nikoli ne zmanjka, pa smo odkrili, da voda na Zemlji ves čas kroži. Otroci so na preprost način s pomočjo prikaza vodnega kroga, naravoslovnih poizkusov z vodo in spoznavanja treh agregatnih stanj ugotavljali, kje v naravi »kroženje vode« lahko opazijo, spremljajo. Da smo pridobljena spoznanja otrokom še približali, smo se naučili znano otroško pesmico Potoček, Janeza Bitenca, ki je bila izhodišče za naše nadaljnje delo – raziščimo pot naše reke Hubelj.

Kdo pa je reko Hubelj sploh naredil in kdo ji je dal tako ime? Ker otroci vedo, da reke nimajo očeta in mame, ki nam dasta ime, smo poiskali stare zapise in našli legendo o reki Hubelj. Legenda poudari velik pomen vode za ljudi v Dolini, saj brez vode ni pridelka, ni življenja. Po večkratnem branju smo jo z otroki tudi uprizorili in drug drugemu odigrali kot dramsko igro.

Za tem pa je sledilo raziskovanje poti po površju naše najbolj znane reke Hubelj. Reko smo spoznavali preko naravoslovne učne poti vse do izvira pod Goro in potem nazaj proti Dolini. Ugotovili smo, da se ob izviru reke počutimo »zelo lepo, svobodno, slišimo šumenje vode in vidimo, kako pada«. Zgodnji del Hublja je zelo raznolik, reka pa je hitra in glasna. Ob prihodu v mesto Ajdovščina se začne umirjati. Reko smo spremljali skozi mesto in se nato podali po peš poti proti Ustjem. Med potjo smo otrokom omogočili igro v reki, kar so opisali kot zelo »fajn«, potem pa pot nadaljevali do konca reke, ko se izlije v reko Vipavo.

Na podobne načine smo spoznali glavne in že poznane turistične vodne vire Vipavske doline, ki jih predstavljajo tako na turistični informacijski točki v Ajdovščini kot tudi na raznih spletnih straneh (Kam z mulcem ali Družinski izleti, z otroki raziskujemo Slovenijo idr.) A naš cilj je bil, da odkrijemo še kaj novega in nepoznanega. Otroci so dobili nalogo, da skupaj s starši ali drugimi sorodniki v bližini svojega doma ali vasi, v kateri živijo, poiščejo kakšen vodni vir, ki je imel že v preteklosti pomembno vlogo za domačine ali pa je še danes posebnost tistega kraja.

Starši so fotografirali najdene vodne zaklade in napisali krajše zapise, zakaj je izbran vodni vir poseben in turistično zanimiv. Ugotovili smo, da je v naši Dolini res ogromno lepih vodnih virov, ob katerih se lahko sprostimo in naužijemo življenjske energije. Našli pa smo tudi nekaj zdravilnih virov, kjer se lahko rešijo nekatere zdravstvene težave. Vse na novo najdene vodne zaklade smo s pomočjo označenih točk na zemljevidu občine Ajdovščina oblikovali v preprosto informacijsko tablo. Barvne točke so predstavljale nove turistične točke, ki si jih lahko turisti še dodatno ogledajo v zgornjem delu Vipavske doline.

Za popestritev in prenašanje znanja o pomenu vode in vodnih zakladih na različne generacije smo z otroki oblikovali tudi didaktično igro, postavljeno na podlogo skice našega dela Vipavske doline. Igralci z metanjem kocke napredujejo po poljih igralne podloge in ob posameznih označenih točkah rešujejo različne naloge. V igri je poleg prepoznavanja glavnih turističnih značilnosti potrebno pokazati tudi splošno znanje o vodi ter novo pridobljena znanja o vodnih zakladih domačega kraja. Svoja odkritja bomo prikazali in razstavili v mesecu januarju 2022 v razstavnem prostoru Hiše mladih v Palah.

strokovni delavci iz Rumenih pik